

Pseudohistorické slohy v Čechách

Jan Špičan, Alžběta Pávková

Pseudohistorismus

- systematický přístup k historickým slohům → umění novogotické, novorománské, novorenesanční a novobarokní
- **historizující slohy**- vrací se ke slohům již minulým, historickým (gotika, baroko, klasicismus...)
- **purismus** = úsilí o stylovou čistotu v tvorbě, snaha oprostit historické stavby od pozdějších, nepůvodních prvků a navrátit je k čistotě jejich původního stylu
- zakládání krajinářských parků, pronikání zeleně do měst
- obnova památek a staveb v duchu původního historického slohu a styl moderní architektury oproštěné od zdobnosti

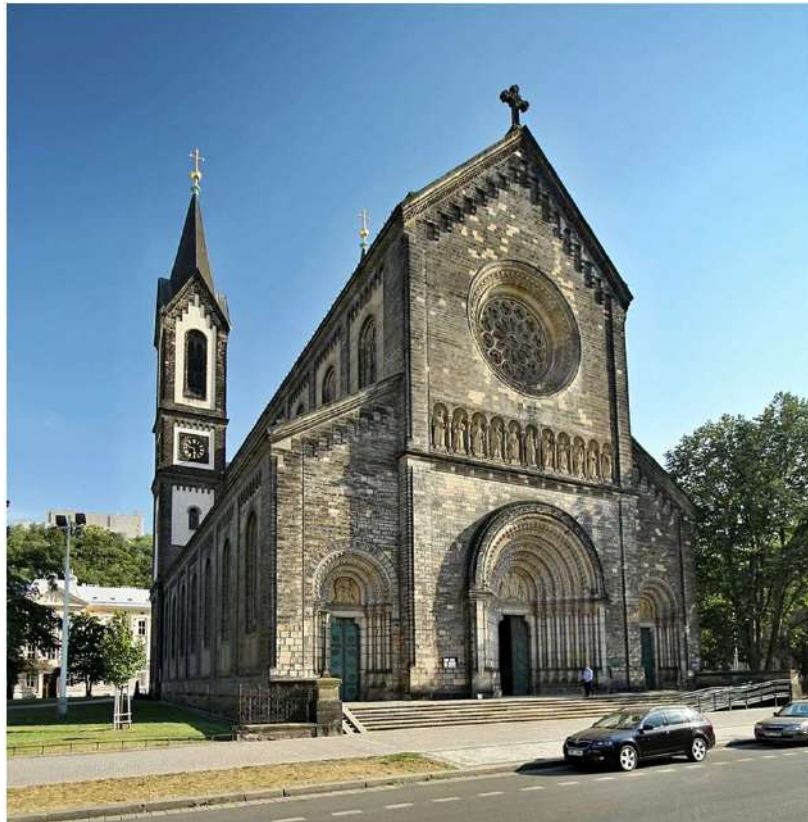
Novorománský sloh

- inspirován románskou architekturou 11. a 12. století
- užíván méně (nejčastěji v Praze)
- církevní stavby, hrobky, menší kostely, chrámy, synagogy
- ojediněle stavby světské – domy, radnice
- restaurace románských památek v duchu puristického nazírání
- používá architektonické prvky a kompozice, ke kterým u nás historický románský sloh zpravidla nedospěl – pozná se někdy s obtížemi
- jednodušší, zakulacené a polokulaté oblouky oken a říms

Stavby

- Kostel svatého Vincence z Paoli v Liberci
- Kaple Panny Marie Ochránitelky v Olomouci
- Kostel svatého Martina v Praze
- Kostel svatého Prokopa, Volevčice
- Kostel svatého Filipa a Jakuba, Chvojno
- Kostel svatého Jana a Pavla, Krteň
- Bývalá kaple svatého Jana Křtitele, Holyně
- Kostel svatého Norberta, Střešovice
- Kostel svatého Cyrila a Metoděje v Praze
- Kostel svatého Václava, Lišná
- Střešovická zvonička
- Kaple svatého Karla Boromejského, Karlín
- Karlínská synagoga
- Kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Vyskeři

Kostel svatého Cyrila a Metoděje Praha

Kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Vyskeři

Karlínská synagoga

Kostel svatého Vincence z Paoli v Liberci

Kostel svatého Jana a Pavla, Krteň

Kostel svatého Norberta

Střešovická zvonička

Novogotika

Návrat ke gotickým formám již před vznikem samostatného slohu:

- práce **Christophera Wrena** v Oxfordu
- v českém prostředí – **Jan Blažej Santini-Aichel**

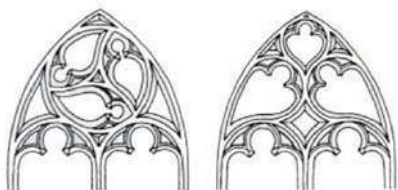
Do pevninské Evropy se gotické formy dostávají v 19. století:

- romantické stavbičky a imitace anglických parků – **zámek Hluboká**
- regotizace kostelů, katedrál - **Katedrála sv. Petra a Pavla** v Brně

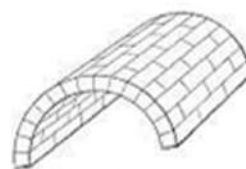

Znaky

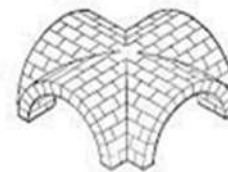
- tupé zakončení věží, nárožních věžiček, zubaté cimbuří, válcovité a strmé střechy
- přirozené přírodní vlastnosti zeleně – skleníky, altány, rozhledny
- průzkumy domácích památek a studium vývoje gotického slohu
- výstavba nových objektů, puristické obnovy historických budov
- materiál: neomítaný kámen a cihly
- dojem starobylosti
- glazované i štukové detaily (např. liché kružby, lilie) přetřené jednotně barvou fasády

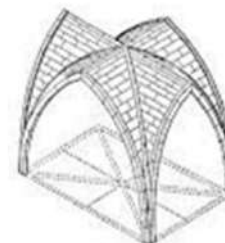
kružby

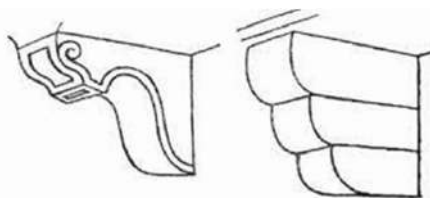
válnová klenba

křížová klenba

žebrová klenba

krakorec

tudorský oblouk

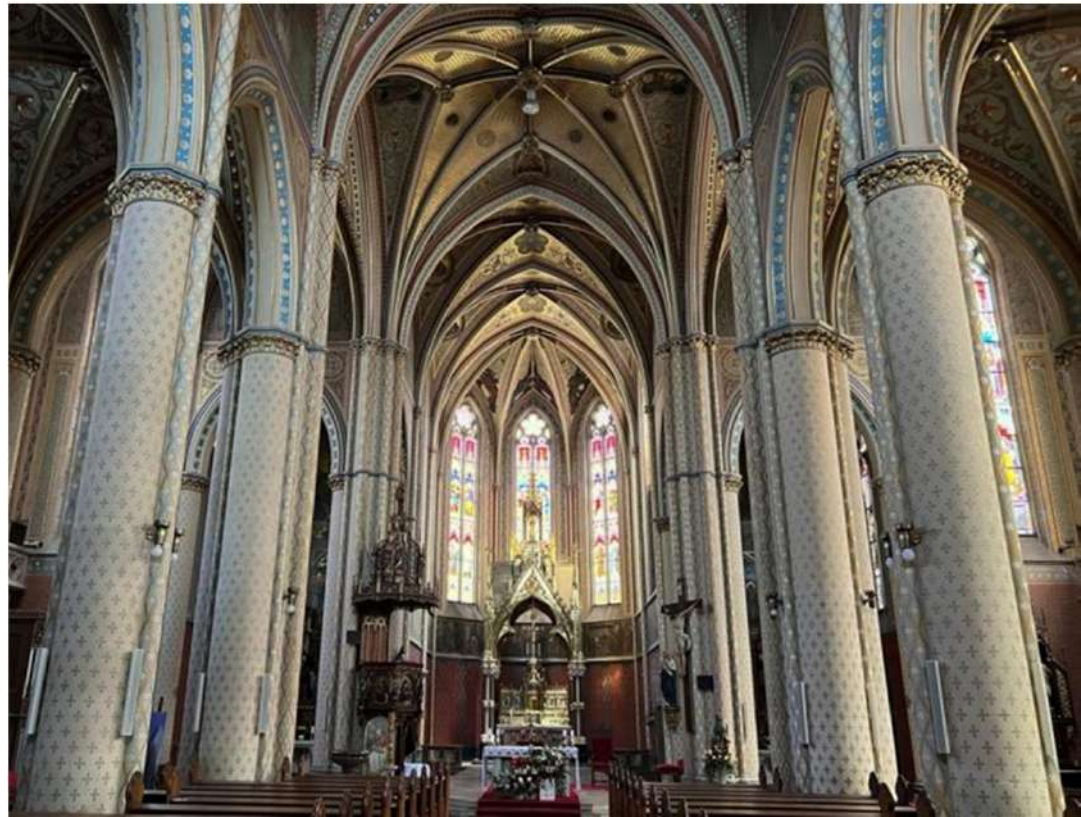
Stavby

- Bazilika svatého Petra a Pavla na Vyšehradě
- Kostel sv. Ludmily na Náměstí Míru v Praze
- Hrad Bouzov (rozsáhlá novogotická přestavba z přelomu 19. a 20. století)
- Hrad Karlštejn (novogotická přestavba z dílny Josefa Mockera)
- Katedrála (dóm) svatého Václava, Olomouc
- Katedrála svatého Víta, Praha (poslední stavební úpravy v letech 1870–1929)
- Kostel svatého Františka a Viktora v Ostravě
- Kostel svatého Mikuláše v Ludgeřovicích
- Kostel Navštívení Panny Marie v Poštorné
- Kostel svatého Pavla v Ostravě
- Schwarzenberská hrobka v Domaníně
- Novobydžovská radnice
- Zámek Český Rudolec
- Zámek Hluboká nad Vltavou
- Zámek Hrádek u Nechanic
- Zámek Lednice
- novogotická kaple na zámku Žleby
- Gotický templ - vyhlídkový pavilon v parku u zámku Krásný Dvůr
- Zemská porodnice u Apolináře v Praze
- Zámek Nový Světlov v Bojkovicích
- Přehrada Les Království na Labi
- Zámek Nečtiny

Bazilika svatého Petra a Pavla na Vyšehradě

Kostel sv. Ludmily na Náměstí Míru v Praze

Hrad Bouzov

Hrad Karlštejn

novogotická přestavba z dílny Josefa Mockera

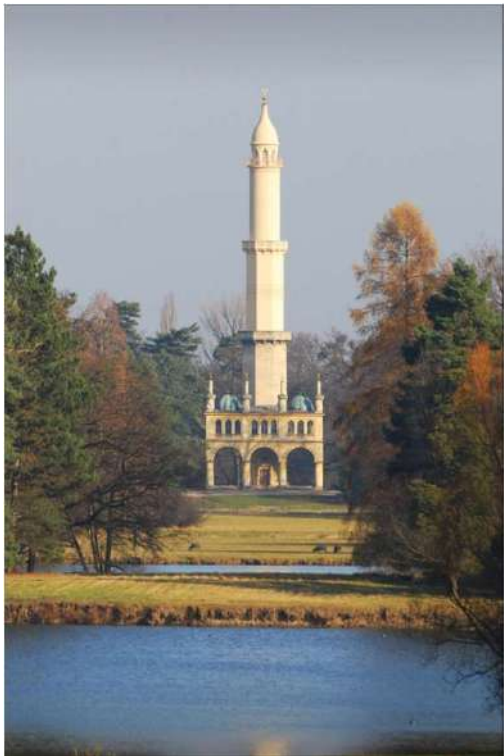
Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha

Zámek Hluboká nad Vltavou

Minaret a Obelisk Lednice

Schwarzenberská hrobka

Zámek Hrádek u Nechanic

Novobydžovská radnice

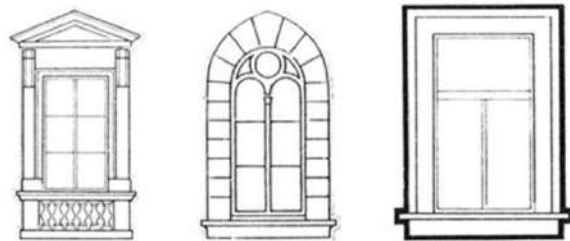

Novorenesance

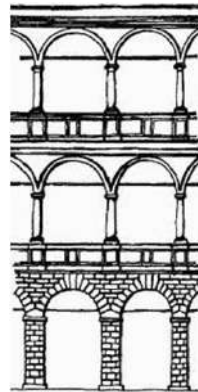
- historizující umělecký sloh 2. pol. 19. století, který vychází z klasické renesance
- Česká novorenesance je spojena s národním uvědoměním
- stavba velkých veřejných staveb- divadla, muzea, národní domy, sokolovny, banky, nádraží, školy
- tvůrci novorenesančních budov v Čechách patřili ke generaci Národního divadla
- architekti: Josef Schulz, Josef Zítek, Antonín Barvitijs, Ignác Ullmann
- malíři a sochaři: Mikoláš Aleš, František Ženíšek, Bohuslav Schnirch
- V tomto období se český národ (tzv. generace Národního divadla) začal politicky a hospodářsky osamostatňovat → uvolnění dosud přísně zachovávaných slohových schemat → v jednom stavebním díle dochází ke kombinaci tvarů různých slohů → Po jednoduchém klasicismu se opět více zdobí, architektura se spojuje s malířstvím a sochařstvím

Znaky

- arkády-řada oblouků na sloupech nebo v pylířích
- arkýře, sgrafita, kuželové balustrády pod okn, ozdobné štíty, malby na fasádách, pilastry

nejčastější novorenesanční okna

arkády

sgrafita

pilastry

Stavby

- Národní divadlo
- Národní muzeum
- Rudolfinum
- Letenská vodárenská věž
- Vinohradská vodárenská věž
- Národní dům na Vinohradech
- Kostel sv. Václava na Smíchově
- Vršovický zámek (Ranžherka)
- Měšťanská beseda v Plzni
- Západočeské muzeum v Plzni
- Liberecká radnice
- Mlýnská kolonáda v Karlových Varech
- Hotel Imperial v Karlových Varech
- Hotel Nové Lázně a Společenský dům Casino v Mariánských Lázních
- Katedrála Božského Spasitele v Ostravě
- Justiční akademie v Kroměříži
- Radnice v Napajedlích
- Regionální muzeum v Chrudimi
- Soubor staveb v Roudnici nad Labem
- Hrobka rodiny Daubkovy

Národní divadlo

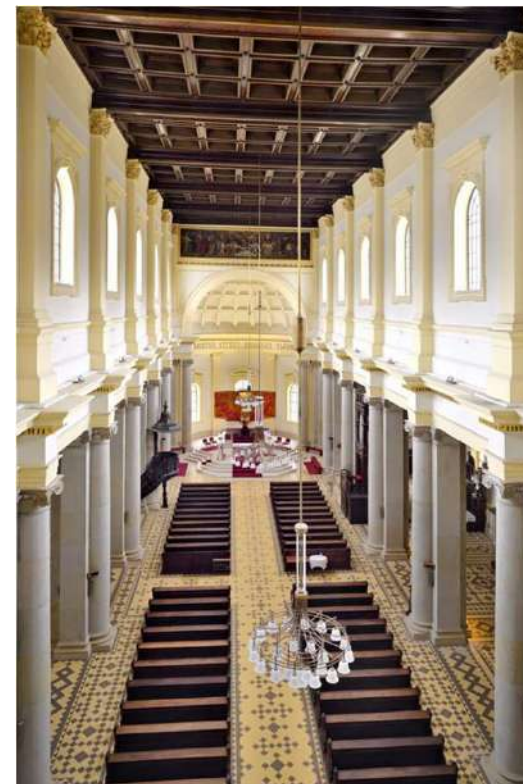
Národní muzeum

Kostel svatého Václava v Praze

Katedrála Božského Spasitele v Ostravě

Rudolfinum

Liberecká radnice

Národní dům na Vinohradech

Hotel Imperial Karlovy Vary

Letenská vodárenská věž

Vinohradská vodárenská věž

Novobaroko

- druhá polovina 19. století až 20. let 20. století
- detailů ornamentiky a členění, tvarů vikýřů a mansardových střech, čerpá tento sloh inspiraci z baroka 18. století.
- pochopitelných důvodů se historické předloze vymykají např. mnohapatrové nájemní domy, které v Praze začaly vznikat po modernizaci tehdejšího Josefova
- Zajímavostí tohoto stylu je přejímání orientálních a maurských prvků a motivů pro stavby židovských synagog.

Stavby

- Divadlo Antonína Dvořáka v Ostravě
- Kostel Panny Marie Královny v Ostravě
- Kramářova vila v Praze
- Strakova akademie v Praze
- Zámek Buchlovice
- Kolonády a nábřeží v Karlových Varech

Mlýnská kolonáda v Karlových Varech

Kolonády v Mariánských lázních

Strakova akademie

Kramářova vila

Zdroje

<https://adoc.pub/historizujici-slohy-sestavila-bc-petra-vesela-podstatn-pepra.html>

<https://www.wikiwand.com/cs/Novogotika>

<https://slideplayer.cz/slide/2774648/>

<http://www.schnablova.net/Sakralni%20architektura/Specialni/Kategorie/novoromansky.htm>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Novorenesance#Novorenesance_v_%C4%8Cesku

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Novobaroko>